

**Regionalna Izba Obrachunkowa
w Kielcach**

ul. Targowa 18,
25-520 Kielce

tel.: 41 36-01-600
e-mail: kielce@rio.gov.pl

Kielce, dnia 25.04.2023 r.

WK.60.17.2022

**Pan Jarosław Jaworski
Burmistrz Miasta i Gminy Wiślica**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w Urzędzie Miasta i Gminy Wiślica w okresie od dnia 05 października 2022 r. do dnia 05 stycznia 2023 r. Kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Wiślica za 2021 rok i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 27.02.2023 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową **Gminy Wiślica**. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

I. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

- 1.** Zaniechano przedłożenia Radzie Miejskiej projektu uchwały zmieniającej załącznik do Statutu Miasta i Gminy Wiślica w związku z likwidacją Gimnazjum w Wiślicy oraz utworzeniem jednostki budżetowej – Dom Pomocy Społecznej w Gorystawicach, co narusza art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym².
- 2.** Do dnia 5.10.2022 r. nie zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Wiślica:
 - a)** sprawozdań finansowych Urzędu sporządzonych na dzień 31.12.2021 r. oraz łącznych sprawozdań finansowych, o których mowa w § 27 ust. 1 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³,
 - b)** danych określonych w art. 37 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a) - e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1668, dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2023 r. poz. 40, dalej ustawa o samorządzie gminnym

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

o finansach publicznych⁴.

Nieprawidłowość narusza art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁵ i § 34 ust. 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz art. 37 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a) - e) ustawy o finansach publicznych.

II. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

- 1.** W obowiązującej w 2021 r. dokumentacji opisującej przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 7/2018 Burmistrza z dnia 02.01.2018 r. ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami Burmistrza: Nr 134/2018 z dnia 17.12.2018 r., Nr 89/2019 z dnia 23.08.2019 r., Nr 35/2020 z dnia 22.04.2020 r. oraz Nr 80a/2022 z dnia 31.08.2022 r.:
 - a)** nie dokonano aktualizacji w zakresie stosowanego oprogramowania komputerowego prowadzenia ksiąg rachunkowych,
 - b)** zasady funkcjonowania konta 133 „Rachunek budżetu” oraz 130 „Rachunek bieżący jednostki” nie zostały dostosowane do potrzeb jednostki, a zastosowany opis tych kont nie wskazuje na faktyczne rozwiązania w zakresie ewidencji dochodów/wydatków realizowanych z rachunków bankowych w zakresie środków otrzymanych na realizację programów/projektów,
 - c)** nie określono sposobu ewidencji w księgach rachunkowych Urzędu dochodów które wpływały bezpośrednio na rachunek budżetu,
 - d)** wprowadzono uproszczenie o treści: „analitka do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” prowadzona winna być tylko w uzasadnionych przypadkach” naruszające zasady prowadzenia ewidencji szczegółowej do tego konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.,
 - e)** nie określono faktycznego sposobu prowadzenia ewidencji analitycznej do kont 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe” oraz 020 „Wartości niematerialne i prawne”, bowiem w zakładowym planie kont dla Urzędu określono iż: do konta 011 prowadzona jest ewidencja analityczna komputerowa i ręczna w księgach środków trwałych, ewidencja szczegółowa do konta 013 prowadzona jest komputerowo i ręcznie w księgach inwentarzowych, ewidencja analityczna do konta 020 prowadzona jest ręcznie w księdze inwentarzowej (do kontroli przedłożono wydruki z ewidencji analitycznej do tych kont prowadzonej komputerowo), Nieprawidłowość narusza art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶ w związku z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 2.** Nie zachowano zasady ciągłości bilansowej w księgach rachunkowych Urzędu, co skutkowało niezgodnością bilansu otwarcia (BO) na dzień 01.01.2022 r. z bilansem zamknięcia (BZ) na dzień 31.12.2021 r. w zakresie salda Ma konta jednostki Urząd 860 „Wynik finansowy”. Nieprawidłowość narusza art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w związku z art. 13 ust. 5 tej ustawy.
- 3.** W zakresie rzetelnego i bezbłędnego prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz ujmowania zdarzeń zgodnie z ich treścią ekonomiczną w księgach rachunkowych budżetu (Organu) oraz

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm., dalej ustawa o finansach publicznych

⁵ Dz.U. z 2022 r. poz. 902, dalej ustawa o dostępie do informacji publicznej

⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

jednostki (Urzędu) stwierdzono, że:

- a) na dzień 31.12.2021 r. środki pieniężne w kwocie 3.353.581,55 zł znajdujące się na wyodrębnionych rachunkach bankowych służących do ewidencji operacji pieniężnych w księgach budżetu w zakresie środków otrzymanych na realizację projektów pn. „Podniesienie jakości obsługi poprzez wdrożenie innowacyjnych rozwiązań e-usługi”, „Fundusz Inwestycji lokalnych COVID-19”, „Wspieraj seniora”, „Sars COV-2”, „Pomoc osobom niepełnosprawnym” oraz środków na rachunku split payment zostały ujęte w ewidencji księgowej podwójnie, tj. w ewidencji księgowej budżetu na 6 analitycznych kontach prowadzonych do konta 133 „Rachunek budżetu” (nr: 133-31, 133-39, 133-40, 133-41, 133-42 i nr 133-43) oraz w księgach jednostki Urząd na 6 analitycznych kontach prowadzonych do konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” (nr: 130-24, 130-21, 130-36, 130-37, 130-38 i 130-41). W konsekwencji środki pieniężne w kwocie 3.353.581,55 zł zostały wykazane w sporządzonych na dzień 31.12.2021 r. sprawozdaniach finansowych podwójnie, tj. w bilansie z wykonania budżetu Gminy w kolumnie Aktywa w poz. I.1.1 „Środki pieniężne budżetu” oraz bezpodstawnie w bilansie jednostki (Urzędu) w kolumnie Aktywa w poz. B.III.2 „Środki pieniężne na rachunkach bankowych”. Analogicznie wykazano środki pieniężne zgromadzone na rachunkach ww. projektów wg stanu na dzień 31.12.2020 r. Z dokumentacji dotyczącej inwentaryzacji, nie wynika że salda Wn kont: 130-24, 130-21, 130-36, 130-37, 130-38 i 130-41 zostały objęte inwentaryzacją wg stanu na dzień 31.12.2021 r. jak również 31.12.2020 r.
- b) Na dzień 31.12.2021 r. konto 240-27-037 „Pozostałe rozrachunki” wykazywało saldo Ma 30.000,00 zł. W protokole weryfikacji salda konta 240 wskazano, iż kwota 30.000,00 zł stanowi „środki w drodze”, bez wskazania dowodu źródłowego stanowiącego podstawę zapisu. Z powyższego wynika, że za prawidłowe uznano saldo tego konta, chociaż nie znajduje ono potwierdzenia w dokumentach źródłowych. W związku z powyższym porównano zapisy na kontach 240 „Pozostałe rozrachunki” i 139 „Inne rachunki bankowe”. Z ewidencji księgowej oraz protokołu weryfikacji sald konta 240 „Pozostałe rozrachunki” wg stanu na dzień 31.12.2021 r. sporządzonego w dniu 22.03.2022 r. wynika wartość sum depozytowych w kwocie 316.494,00 zł. Na dzień 31.12.2021 r. łączna kwota środków pieniężnych zgromadzonych na kontach analitycznych prowadzonych do konta 139 „Inne rachunki bankowe” wynosi 337.338,44 zł. W toku kontroli stwierdzono, iż do roku 2019 występowały przypadki przekazywania środków pieniężnych pomiędzy rachunkiem budżetu (konto 133), a rachunkiem sum depozytowych (konto 139-02) - operacje przelewu tych środków ujmowano na koncie 240-27-037. Z powyższego wynika, że na rachunku sum depozytowych według stanu na dzień 31.12.2021 r. ujęto środki pieniężne przelane z rachunku budżetu w latach wcześniejszych w kwocie 20.844,44 zł. Analogicznie konto 240-27-037 wykazywało saldo Ma wg stanu na dzień 31.12.2020 r., 31.12.2019 r. oraz 31.12.2018 r.
- c) Na koniec 2021 roku na konto 800 „Fundusz jednostki” przebiegowano zrealizowane dochody budżetowe oraz zrealizowane wydatki budżetowe w kwotach niezgodnych z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych, a mianowicie:
- na stronę Wn konta 800-58 „Fundusz jednostki – zrealizowane dochody budżetowe” przeniesiono dochody budżetowe w kwocie 29.638.265,75 zł. Z Rb-27S sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych Urzędu za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31.12.2021 r. (korekta nr 1 z dnia 19.05.2022 r.) wynika, że zrealizowane w 2021 r. dochody budżetowe wnosili 31.015.044,53 zł, w tym § 2360 – 10.661,71 zł,

- na stronę Ma konta 800-52 „Fundusz jednostki – zrealizowane wydatki budżetowe” przeniesiono wydatki budżetowe w kwocie 13.174.735,66 zł, ponadto na stronie Wn tego konta przeksięgowano kwotę 1.393.053,03 zł. Z Rb-28S sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych Urzędu za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31.12.2021 r. (korekta nr 1 z dnia 28.03.2022 r.) wynika, że zrealizowane w 2021 r. wydatki budżetowe wynosiły 13.263.406,55 zł i taka kwota powinna zostać przeksięgowana na stronę Ma konta 800.

W konsekwencji powyższego w Zestawieniu zmian w funduszu jednostki wg stanu na dzień 31.12.2021 r.:

- w pozycji I.1.2. „Zrealizowane wydatki budżetowe” wykazano kwotę 13.263.406,55 zł, stanowiącą wydatki wykonane wykazane w Rb-28S sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetowych Urzędu za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31.12.2021 r. (korekta nr 1 z dnia 28.03.2022 r.)

- w pozycji I.1.4. „Środki na inwestycje” wykazano kwotę 3.964.129,18 zł, zamiast 3.748.094,05 zł. Różnica w kwocie 216.035,13 zł wynika z bezpodstawnego ujęcia w tej pozycji środków dotacji udzielonych w 2021 r. z budżetu Gminy Wiślica,

- w pozycji I.2.2. „Zrealizowane dochody budżetowe” wykazano kwotę 31.115.870,63 zł, natomiast suma dochodów wykonanych wynikających z jednostkowego sprawozdania Rb-27S Urzędu za 2021 r. pomniejszonych o kwotę dochodów potrąconych na rzecz Gminy wynikającą z Rb-27ZZ sprawozdania z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za okres sprawozdawczy IV kwartał 2021 r. wynosiła 31.004.382,82 zł. Powyższe było wynikiem ujęcia w tej pozycji zrealizowanych dochodów budżetowych wynikających ze zbiorczego sprawozdania Rb-27S z wykonania planów dochodów budżetowych Gminy za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31.12.2021 r.

Kwoty wykazane z pozycji I.1.2 „Zrealizowane wydatki budżetowe” oraz w pozycji I.2.2. „Zrealizowane dochody budżetowe” są niezgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej do konta 800 „Fundusz jednostki”.

Na skutek powyższego nie zachodzi zgodność rachunkowa przedmiotowego sprawozdania, tj. w wierszu II. „Fundusz jednostki na koniec okresu (BZ)” wykazano saldo Ma konta 800 w kwocie 19.498.201,70 zł, pomimo iż z danych wykazanych w części I w kolumnie „Stan na koniec roku bieżącego” wynika, iż „Fundusz jednostki na koniec roku (BZ) wynosi 19.618.930,00 zł.

W protokole weryfikacji sald konta 800 „Fundusz jednostki” przeprowadzonej według stanu na dzień 31.12.2021 r. (z dnia 26.03.2022 r.) wskazano, iż weryfikowane saldo konta 800 jest realne i prawidłowo ustalone, pomimo iż kwoty zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych wskazane w tym protokole są niezgodne z kwotami wynikającymi z ewidencji księgowej do konta 800 „Fundusz jednostki”, co świadczy o nierzetelnym jej przeprowadzeniu.

- d) konto 800 „Fundusz jednostki” i 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazywały salda dwustronne wg stanu na dzień 31.12.2021 r. (BZ) oraz 01.01.2022 r. (BO),
- e) na koncie 139-04 „Inne rachunki bankowe - lokata terminowa zwykła” operację dopisania odsetek w kwocie 1.144,42 zł ujęto pod datą 31.12.2021 r. jako podstawę zapisu wskazano dowód PK/PK/1, pomimo iż ww. operacja wynikała z wyciągu bankowego nr 1 z dnia 23.03.2021 r.

- f)** nakłady dotyczące zakupów wartości niematerialnych i prawnych (oprogramowanie komputerowe, licencje) w wysokości 310.743,39 zł ujmowano w latach 2019-2021 w ewidencji księgowej Urzędu na stronie Wn konta 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” w korespondencji ze stroną Ma konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, mimo że te składniki aktywów nie wpisują się w określoną w art. 3 ust. 1 pkt 16 ustawy o rachunkowości definicję środków trwałych w budowie. Nieprawidłowość narusza art. 4 ust. 1 i ust. 2, art. 24 ust. 2 oraz art. 26 ust. 1 pkt 3 (ppkt a-c) w związku z art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze § 9, § 23 ust. 3 pkt 1 oraz ust. 8 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz zasady funkcjonowania ww. kont określone w załączniku nr 3 do tego rozporządzenia.
- 4.** Operacje gotówkowe w raportach kasowych sporządzanych za okresy dłuższe niż jeden dzień ujmowano na koncie 101 „Kasa” pod datą zamknięcia raportu kasowego, zamiast pod faktyczną datą operacji, co narusza art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz zasady funkcjonowania konta 101 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 5.** Operacje bezgotówkowe dotyczące wpłat podatków przy pomocy terminala płatniczego ujęte w bezgotówkowych raportach kasowych dłuższych niż jednodniowe ujmowano na koncie 141 „Środki pieniężne w drodze” pod datą zamknięcia raportu bezgotówkowego, zamiast pod faktyczną datą operacji. Nieprawidłowość narusza art. 60 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa.
- 6.** W zakresie prawidłowości prowadzenia ewidencji analitycznej stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** do konta 101 „Kasa” oraz 141 „Środki pieniężne w drodze” nie prowadzono ewidencji szczegółowej w sposób zapewniający możliwość sporządzenia sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, co narusza § 6 ust. 1 pkt 1 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁷ i § 3 ust. 1 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 36 do ww. rozporządzenia mając na uwadze § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- b)** do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” nie prowadzono ewidencji analitycznej w sposób zapewniający możliwość ustalenia wartości przekazanych dotacji według jednostek oraz przeznaczenia tych środków, co narusza zasady funkcjonowania tego konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 7.** W 2021 r. występowały przypadki ujmowania operacji gospodarczych dotyczących zwiększenia stanu środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych w niewłaściwych okresach sprawozdawczych. Powyższe dotyczyło przyjęcia na stan środków trwałych 111 działek o wartości 695.094,00 zł z opóźnieniem wynoszącym od 3 do 11 miesięcy. Nieprawidłowość narusza art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
- 8.** W zakresie terminowości ujęcia zaangażowania wydatków, tj. wartości umów na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” ustalono, że w 1 przypadku zaangażowanie ujęto pod datą przekazania umowy do księgowości (z opóźnieniem 281 dni),

⁷ Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm.

w 2 przypadkach zaangażowanie ujęto pod datą otrzymanej od wykonawcy faktury oraz w 1 przypadku nie zaangażowano środków. Nieprawidłowość narusza zasady funkcjonowania konta 998 określone w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

9. Wydatki poniesione w 2021 r. na łączną kwotę 50.000,00 zł z tytułu dotacji celowych udzielanych na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zaklasyfikowano do § 2820 „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom” zamiast do § 2360 „Dotacje celowe z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, udzielone w trybie art. 221 ustawy na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom prowadzącym działalność pożytku publicznego”, co narusza zasady klasyfikacji paragrafów wydatków określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁸.
10. W informacji dodatkowej Urzędu za 2021 r. nie wykazano łącznej kwoty otrzymanych poręczeń i gwarancji niewykazanych w bilansie w kwocie 98.664,03 zł, co narusza 4 ust. 1 ustawy o rachunkowości w związku z § 23 ust. 9 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
11. W kwartalnym sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Urzędu wg stanu na koniec IV kwartału 2021 r. (korekta nr 1 z dnia 15.02.2022 r.) w pozycji:
 - a) N2.2 „pożyczki długoterminowe” nie wykazano należności z tytułu niespłaconej pożyczki udzielonej w 2021 r. przez Gminę w Wiślica dla Koła Gospodyń Wiejskich Miasta Wiślica w kwocie 4.900,00 zł, co wynika z salda Wn konta 250 „Należności finansowe”,
 - b) N3.2 „depozyty na żądanie” wykazana została kwota 5.010.987,75 zł, zamiast kwoty 5.020.987,75 zł stanowiącej sumę sald kont:
 - 133 „Rachunek budżetu” – 5.221.207,95 zł,
 - + 224 „Rozrachunki budżetu” saldo Wn – 101.460,04 zł (udziały w podatkach za grudzień 2021 r. otrzymane w styczniu 2022 r.)
 - 224 „Rozrachunki budżetu” cz. salda Ma – 16.892,24 zł (niewykorzystane do dnia 31.12.2021 r. środki dotacji otrzymanych w 2021 r.)
 - 909 „Rozliczenia międzyokresowe” saldo Ma – 284.788,00 zł (subwencja oświatowa otrzymana w grudniu 2021 r. na styczeń roku 2022).Po uwzględnieniu powyższych danych w poz. N3.2 „depozyty na żądanie” należało wykazać kwotę 5.020.987,75 zł.Nieprawidłowość narusza § 4 ust. 1 pkt 1, § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁹ oraz § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z § 14 pkt 6, § 13 ust. 1 pkt 4 lit. a) i § 14 pkt 9 Instrukcji sporządzania sprawozdań, stanowiącej załącznik nr 8 do ww. rozporządzenia.
12. W Rb-NDS sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31.12.2021 r. (korekta nr 3 z dnia 26.05.2022 r.) w kolumnie

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 513 ze zm., dalej rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych

⁹ Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 ze zm.

wykonanie: w wierszu D13a. niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych wykazano kwotę 3.404.771,56 zł, która nie stanowi kwoty, o której mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 powołanej wyżej ustawy, tj. niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, gdyż według stanu na dzień 31.12.2021 r. środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych prowadzonych w związku z realizacją projektów lub programów z udziałem środków pomocowych oraz realizacji innych zadań, w zakresie których umowa lub przepisy określają konieczność wydzielenia środków pieniężnych na odrębnych rachunkach (konta 133-31, 133-40, 133-41, 133-42, 133-43, 133-46) wynosiły 3.420.092,82 zł, ponadto w ww. pozycji nie uwzględniono nadwyżki dochodów z tytułu opłaty za sprzedaż napojów alkoholowych nad wydatkami związanymi z realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2020 r. w wysokości 63.114,33 zł. Różnica w kwocie 78.435,59 zł została wykazana w poz. D15. „wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych”, które zostały zawyżone o ww. kwotę. Nieprawidłowość narusza § 9 ust. 1 wówczas obowiązującego rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz § 12 pkt 5 lit. d) Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do tego rozporządzenia.

III. W zakresie wykonania budżetu:

1. W innym banku niż prowadzącym bankową obsługę budżetu Gmina Wiślica ulokowano w dniu 23.03.2017 r. środki w kwocie 216.972,00 zł, stanowiące zabezpieczenia należytego wykonania umowy. Nieprawidłowość narusza art. 264 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
2. W uchwale Nr XLVIII/282/2021 z dnia 30.12.2021 r. w sprawie zmian Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy na lata 2021-2033 przyjętej uchwałą Nr XXXII/198/2021 Rady Miejskiej z dnia 28.01.2021 r. w kolumnie 10.6 Spłaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych wykazano kwotę 700.000,00 zł, dotyczącą spłaty rat kredytu zaplanowanego do zaciągnięcia w 2021 roku. Nieprawidłowość narusza art. 226 ust. 1 pkt 5 - 6 ustawy o finansach publicznych.

IV. W zakresie wydatków budżetowych:

1. W 2021 r. dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystano na cele niezwiązane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ustalonego uchwałą Nr XXX/193/2020 Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2020 r., tj. dokonano zakupu 3 strażackich strojów okolicznościowych wykorzystywanych podczas gminnych uroczystości na kwotę 1.799,99 zł. Powyższe narusza art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi¹⁰ w związku z art. 44 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
2. Na dzień 28.10.2021 r., 29.11.2021 r. oraz 10.12.2021 r. dopuszczono do przekroczenia limitu wydatków budżetowych ustalonych w planie finansowym jednostki Urzędu Miejskiego łącznie

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm., dalej ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

o kwotę 26.098,06 zł, w tym rozdział 90001 § 4210 o kwotę 4.886,09 zł, rozdział 75011 § 4010 o kwotę 10.078,98 zł oraz rozdział 75023 § 4210 o kwotę 11.132,99 zł. Nieprawidłowość narusza art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

V. W zakresie gospodarki mieniem:

Nie naliczono i nie pobrano odsetek za zwłokę od Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej za nieterminową wpłatę opłaty z tytułu trwałego zarządu wynoszącą 365 dni za 2021 r. oraz 63 dni za 2022 r. W trakcie kontroli MGOPS zapłacił odsetki za zwłokę w kwocie 53,69 zł. W decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu z dnia 11.06.2015 r. przyjęto do wyliczenia opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu stawkę procentową w wysokości 1% zamiast 0,3%. Nieprawidłowość narusza art. 82 ust 2 oraz art. 83 ust 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹¹.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole z kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz nadzorowania prac z tego zakresu spoczywały na Skarbniku. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Opracować i przedłożyć Radzie Miejskiej projekt uchwały w sprawie zmiany Statutu Miasta i Gminy, poprzez uaktualnienie załącznika Nr 4, stosownie do art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym.
2. W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu udostępnić brakujące dane, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy o finansach publicznych oraz § 34 ust. 9 rozporządzenia Ministra

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 344, dalej ustawa o gospodarce nieruchomościami

Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. Przestrzegać obowiązku bieżącego udostępniania w BIP informacji publicznych, szczegółowo określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej oraz ustawie o finansach publicznych, a także rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

- 3.** Wprowadzić zmiany w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz § 20 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. poprzez wskazanie wszystkich stosowanych w jednostce programów komputerowych wraz z określeniem ich aktualnej wersji, określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach księgi głównej budżetu i Urzędu,
w szczególności określić zasady klasyfikacji zdarzeń związanych z realizacją projektów, w sposób zapewniający ich ewidencjonowanie na kontach rachunków bankowych na podstawie dokumentów bankowych, z zachowaniem zgodności zapisów między jednostką a bankiem, mając na uwadze że w przypadku ustalenia, iż zapisy na wyodrębnionym rachunku projektu są ewidencjonowane w księgach budżetu – na koncie 133 „Rachunek budżetu” – wówczas konto 130 „Rachunek bieżący jednostki” Urzędu jest kontem ewidencyjnym, służącym do ujmowania dochodów i wydatków realizowanych bezpośrednio z rachunku budżetu oraz wskazać faktyczny sposób prowadzenia ewidencji szczegółowej do kont 011 „Środki trwałe”, 013 „Pozostałe środki trwałe” i 020 „Wartości niematerialne i prawne”, mając na uwadze zasady funkcjonowania tych kont określone w załącznikach nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. Na bieżąco dokonywać aktualizacji polityki rachunkowości w zakresie zaistniałych potrzeb.
- 4.** Stany aktywów i pasywów (BZ) występujące w bilansie zamknięcia ksiąg rachunkowych wprowadzać w tej samej wysokości w bilansie otwarcia (BO) do ksiąg rachunkowych następnego roku obrotowego, stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, mając na uwadze art. 13 ust. 5 tej ustawy.
- 5.** W księgach rachunkowych budżetu i Urzędu ujmować rzetelnie operacje gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 1 i ust. 2, oraz art. 24 ust. 2 w związku z art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, z uwzględnieniem zasad funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 2 i nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. oraz obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości, a w szczególności:
 - a)** operacje związane z realizacją projektów – na wyodrębnionym rachunku projektu – ujmować, zgodnie z zasadami opisanymi w polityce rachunkowości mając na uwadze, że stan i obroty na każdym wyodrębnionym rachunku bankowym winny być zgodne ze stanem prowadzonego do tego rachunku konta księgowego. Zaprzestać wykazywania na dzień 31 grudnia salda na koncie 130, którego funkcją jest jedynie powielanie operacji w zakresie dochodów i wydatków zachodzących na rachunku bankowym ewidencjonowanym w księgach rachunkowych budżetu na koncie 133,
 - b)** zaprzestać ujmowania na koncie 139 „Inne rachunki bankowe” środków budżetu,
 - c)** na koniec roku obrotowego ustalać stan funduszu jednostki – ujmując m.in. na stronie Wn konta 800 „Fundusz jednostki” przeksięgowanie zrealizowanych dochodów budżetowych (z konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” - w przypadku gdy Urząd posiada wyodrębniony rachunek dochodów budżetowych lub/i z konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w przypadku gdy rachunek budżetu jest jednocześnie rachunkiem dochodów Urzędu, a zapisy na koncie 130 są powieleniem operacji w wyciągu bankowym budżetu), na stronie Ma tego konta przeksięgowanie zrealizowanych wydatków budżetowych (z konta

- 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” lub/i - w przypadku gdy Urząd posiada wyodrębniony rachunek wydatków budżetowych lub/i z konta 130 „Rachunek bieżący jednostki” w przypadku gdy rachunek budżetu jest jednocześnie rachunkiem wydatków Urzędu, a zapisy na koncie 130 są powieleniem operacji w wyciągu bankowym budżetu),
- d)** wykazywać jednostronne saldo konta 800 „Fundusz jednostki”, oznaczające stan funduszu jednostki oraz konta 851 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” oznaczające stan zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
 - e)** na kontach prowadzonych do rachunków bankowych zapisów dokonywać na bieżąco, na podstawie dokumentów bankowych, zachowując zgodność zapisów z księgowością banku,
 - f)** zakupione wartości niematerialne i prawne ujmować na koncie 020 „Wartości niematerialne i prawne”, natomiast nie ewidencjonować operacji związanych z ich zakupem na koncie 080 „Środki trwałe w budowie (inwestycje)”.
- 6.** Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać rzetelną inwentaryzację wszystkich aktywów i pasywów, stosownie do art. 26 ust. 1 ustawy o rachunkowości, przy czym aktywa i pasywa, które nie podlegają inwentaryzacji w drodze spisu z natury lub potwierdzenia sald – inwentaryzować drogą porównania danych ksiąg rachunkowych odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Ujawnione w toku inwentaryzacji różnice między stanem rzeczywistym a stanem wykazanych w księgach rachunkowych wyjaśniać i rozliczać w księgach rachunkowych tego roku obrotowego, na który przypadał termin inwentaryzacji, stosownie do art. 27 ust. 2 ustawy o rachunkowości.
- 7.** Operacje wpłat i wypłat gotówką ujmować w raportach kasowych i w księgach rachunkowych - na koncie 101 „Kasa” - w tym samym dniu, w którym zostały dokonane, stosownie do art. 24 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości oraz zasad funkcjonowania konta 101 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 8.** Wpłaty podatków dokonane przy pomocy instrumentu płatniczego innego niż polecenie przelewu, na kontach szczegółowych podatników ujmować pod datą uzyskania potwierdzenia autoryzacji transakcji płatniczej, stosownie do art. 60 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa.
- 9.** Prawidłowo prowadzić konta ksiąg pomocniczych (ewidencję analityczną) do kont Urzędu w sposób zapewniający sporządzanie obowiązujących sprawozdań w szczególności:
- a)** do konta 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” ewidencję szczegółową prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie wartości przekazanych dotacji oraz przeznaczenia tych środków, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
 - b)** do konta 101 „Kasa” i konta 141 „Środki pieniężne w drodze” prowadzić ewidencję szczegółową w sposób zapewniający możliwość sporządzenia sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych, stosownie do § 20 ust. 1 pkt 4 lit. b) rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. i § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w związku z § 3 ust. 1 pkt 4 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych, stanowiącej załącznik Nr 37 do ww. rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
- 10.** Zapewnić bieżące sporządzanie i przekazywanie do Skarbnika dowodów OT i innych dokumentów o zmianie składników majątkowych, celem umożliwienia ujmowania tych zdarzeń w okresie sprawozdawczym (miesiącu) w którym wystąpiły, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

11. Zaangażowanie wydatków ujmować na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego”, na podstawie zawartych umów, tj. pod faktyczną datą powstania zaangażowania środków, stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, w związku z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w Zakładowym Planie Kont Urzędu.
12. Prawidłowo stosować w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości klasyfikację paragrafów wydatków określoną w załączniku nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych.
13. Zdarzenia, w tym operacje gospodarcze ujmować w sprawozdaniach finansowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, ujmując dane w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań stanowiących załączniki do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r., stosownie do § 23 ust. 8 i ust. 9 tego rozporządzenia, w związku z art. 4 ust. 2 ustawy o rachunkowości, a w szczególności:
 - w zestawieniu zmian w funduszu jednostki, wykazywać prawidłowo ustalone kwoty wykonanych w okresie sprawozdawczym dochodów i wydatków,
 - informacji dodatkowej wykazywać kwoty otrzymanych poręczeń i gwarancji niewykazanych w bilansie.
14. Jednostkowe sprawozdanie Rb-N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie ewidencji księgowej oraz innych dokumentów dotyczących jednostki, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.
15. W Rb-NDS sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego po stronie wykonania wykazywać prawidłowo obliczoną kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, stosownie do z § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹² w związku § 12 pkt 5 lit. d) Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do tego rozporządzenia.
16. Środki stanowiące sumy depozytowe przechowywać na rachunkach sum depozytowych w banku prowadzącym bankową obsługę budżetu, stosownie do art. 264 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.
17. W Wieloletniej Prognozy Finansowej w kolumnie 10.6 Spłaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych nie wykazywać rat kredytów które nie stanowią zaciągniętych zobowiązań, stosownie do art. 226 ust. 1 pkt 5 - 6 ustawy o finansach publicznych.
18. Dochody z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywać na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych

¹² Dz.U. z 2022 r. poz. 144 ze zm.

programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, stosownie do art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

19. Wydatków budżetowych dokonywać w granicach kwot określonych uchwałą budżetową oraz planem finansowym, stosownie do art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
20. Od nieterminowych wpłat z tytułu trwałego zarządu naliczać odsetki za zwłokę. Dokonać zmiany decyzji o ustanowieniu trwałego zarządu dla MGOPS, określając w niej stawkę procentową za nieruchomości oddane na cele publiczne w wysokości 0,3%, stosownie do art. 82 ust. 2 oraz art. 83 ust. 2 pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pana Burmistrza zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Do wiadomości:

Rada Miejska w Wiślicy

z poważaniem

Damian Grzelka
Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach
(Dokument podpisany elektronicznie)